

Geografia regionu

Autor: Aleksandra Krawczyk-Wieczorek

{smoothgallery album=360}Omawiany obszar dialektalny (południowa część Pogranicza wschodniego młodszego, inaczej Małopolski wschodniej późniejszej) obejmuje południowo-wschodnią część Kotliny Sandomierskiej, Pogórze Dynowskie i Przemyskie oraz Bieszczady, nie pokrywa się zatem z żadnym zwartym regionem geograficznym.

Krajobraz pogórzy tworzą zalesione pasma o słabo zróżnicowanej linii grzbietowej i łagodnych stokach. Dalej na południe okolica staje się coraz bardziej górzysta, by wreszcie przejść w masyw Bieszczadów. Najbardziej malowniczą częścią tych gór jest niezalesione pasmo połonin, z którego rozciąga się daleko widoczna panorama gór. Krajobraz uatrakcyjnia również San, który w wielu miejscach tworzy przełomy rzeczne i meandry. Cały ten obszar pokrywają liczne lasy, zajmujące na Pogórzu Przemyskim ponad 50% powierzchni regionu, a w niektórych partiach Bieszczadów nawet do 70%. Charakterystyczny jest w Bieszczadach proces wtórnego dziczenia przyrody na skutek wyludnienia tych terenów po 1947 r.

Cechuje te tereny słabe uprzemysłowienie i niski stopień urbanizacji. W Bieszczadach znajdują się dwie elektrownie wodne: Solina i Myczkowce. W okolicach Przemyśla i Jarosławia wydobywa się gaz ziemny. U podnóża Roztocza, tuż przy granicy z Ukrainą leży niewielkie uzdrowisko Horyniec, słynące ze znakomitych borowin, wód siarczanowych i solanek [Wrona 1996, Kryciński 1997, Bieszczady 2006].